3 — Yabancıların kitaplarından benim kurallarıma uygun ve hem fikir olanlar kabul edilebilir. Fakat aykırı olan tahrif olmuştur.

4 — Üç şey bana terstir ve üç isimden nefret ederim.

5 — Sırlarımı koruyanlar tarafımdan söz verilenleri elde edeceklerdir.

6 — Kader rüzgârlarına benim için dayananlar mutlaka bu dünyalardan birinde mükâfatlandırılacaklardır.

7 — Kullarımın tek vücud halinde kendilerini birleştirmelerini ve böylece onlara yabancı gelenlerin muhalefetlerinin sonucunda tam yolunda gitmelerini isterim.

8 — Emirlerimi takip eden sizler! Benden gelmeyen bütün fikirleri ve sözleri reddedin. Yabancıların yapacaklarını bilmediğiniz için adımdan ve sıfatlarımdan onlara bahsedip günah işlemeyin.

V. BÖLÜM

1 — Şahsımı ve suretimi tekrim edin, çünkü onlar, sizlere yıllardır unuttuğunuz işi hatırlatır.

2 — Kullarımı dinleyin ve bütün emirlerime itaat edin. Çünkü onlar size benden gelen mahremiyetin bilgisini öğreteceklerdir.

MUSHAF-I REŞ (KARA KİTAP) [157]

Yezidilerin bu kutsal kitabı ise yaratılış hikâyesiyle başlar. Orada Melek Cebrail'in ve Fahreddin'in rolü baştadır. Daha sonra Yezidi krallarının listesi verilir. Uzun bir tabular kataloğundan sonra yeniden Yezidi krallara dönülür. Kitap, tamamlanmamış intibaını veren ikinci bir yaratılış rivayetiyle sona erer [158].

Thomas Bois'ya göre yazarı ve tarihi ne olursa olsun "Kitab-ı Celve: Vahiy Kitabı"nın yazılış tarihi "Mushaf-ı Reş: Kara Kitap"tan öncedir [159].

[157] "Reş" kelimesini Riş şeklinde okuyanlarda vardır. Bk. Dar. Fun. İlah. Fak. 4. sayı, S. 273-274.

[158] Thomas Bois, P. 117; Dar. Fun. Mecmuası, 20. Sayı, S. 141; "Kitab-ı Reş" konusunda daha fazla bilgi için Bk. G. Furlani, The Religion of the Yezidis, P. 54-60; P. Ignace Abdo Khalife, Yezidiyye, Beyrut, 1953, S. 586-588.

[159] Thomas Bois, P. 117; Mushaf-ı Reş'in metni için Bk. G. Furlani, The Religion of the Yezidis, Bombay, 1940, S. 54.

Yine ona göre "Vahiy Kitabı"nın "Şeyh Adi İlahisi" olarak bilinen ilahi ile ilgisi vardır. Çünkü her ikisindeki fikir aynıdır. Yine burada daha geniş bilgi için Mushaf-ı Reş'in (Kara Kitap) tercümesini aşağıda sunuyoruz:[160]

MUSHAF-I REŞ: KARA KİTAP

1 — Bidayette sırr-ı azizinden Allah beyaz bir inci halkayı yarattı. Yine Angar (Anfar) namında bir kuş halkederek, halkayı onun sırtına koydu. Kırk bin sene bu inci kuşun sırtında kaldı.

2 — Tanrının yarattığı ilk gün pazardı. O gün Azrail isimli meleği yarattı. Bu hepsinin reisi olan Melek Tavus'dur.

3 — Pazartesi Melek Dardail'i yarattı. O şeyh Hasan'dır.

4 — Salı günü Melek İsrafil'i yarattı. O şeyh Şems'dir.

5 — Çarşamba günü Melek Mikail'i yarattı. O şeyh Ebu Bekir'dir.

6 — Perşembe günü Melek Cebril'i yarattı. O Saceddin'dir.

7 — Cuma günü Melek Samnail'i yarattı. O Nasru'd-Din'dir.

8 — Cumartesi Melek Nurail'i yarattı. O Fahruddin'dir.

9 — Tanrı, Melek Tavus'u onların reisi yaptı.

10 — Onun ardından yedi kat göğü, yeryüzünü, güneşi ve ayı yarattı.

11 — Fahreddin, insanları, kuşları, hayvanları yarattı. Onları torbalara yerleştirdi. İnciden çıktı ve melekler onunla beraberdi. İncinin üzerinde çok yüksek sesle bağırdı. İnci ikiye ayrıldı ve dört parça oldu. İçinden bir su çıktı ve bir deniz oldu. Bu dünya deliksiz yuvarlak oldu.

12 — Tanrı Cebrail'i bir kuş şeklinde yarattı ve gönderdi. Elleriyle yeryüzünden dört köşe yaptı. Bir gemi yarattı ve içinde otuz bin yıl kaldı. Sonra gitti ve Laleş'e yerleşti, sonra dünya üzerinde bağırdı ve taşları taş haline getirdi. Bu dünya yeryüzü oldu ve titremeye başladı. Tanrı, Cebrail'e beyaz incinin iki parçasını gönderdi ve onlardan birini yüryüzünün altına, diğerini de cennetin kapısına yerleştirdi. Sonra, onlardan güneşi, ayı yaptı. Küçük parçalardan yıldızları yarattı ve onları gökyüzüne zinet gibi astı.

13 — Yeryüzündeki bitkileri ve meyveli ağaçları, yeryüzünün dekoruna nişan olarak dağları yarattı. Sonra yeryüzünün üzerinde gökyüzünü yarattı.

[160] "Şeyh Adi İlahisi" olarak bilinen ilahi ilk defa Bodger tarafından Arapça ve İngilizce olarak neşredilmiştir. Damlooji'de bu ilahiyi arapça ve şerhi ile birlikte neşretmiştir. Damlooji, Şeyh Hasan'a isnad edilen bir dini şiirler antolojisi içinde onun bulunduğunu söyler. Bu derleme ise, Hicri VIII. yüzyıla aittir (Krş. Damlooji, S. 115-135). Mushaf-ı Reş'in tercümeside G. Furlani, The Religion of the Yezidis, Bombay, 1940, S. 54-60'dan verilmiştir.

14—Kudretli Tanrı dedi ki: "Meleklerim, Adem ile Havva'yı insan olarak yaratacağım. Sahr b. Sefer, onlardan vücuda gelecek. Sonra yeryüzünde onlardan dindar bir millet olacak. Demek istediğim, Melek Tavus, Azrail'in dindar milleti, Yezidilerin dindar milletidir."

15—Sonra Suriye'den Laleş'e gelen Şeyh Adi b. Müsafiri gönderdi.

16—Sonra Tanrı karadağların üzerine indi bağırdı ve otuz bin melek yaratıp onları üç guruba ayırdı. Melekler ona kırk bin yıl ibadet ettiler. Daha sonra onları Melek Tavus'a teslim etti ve onlarla cennete çıktı.

17—Ve sonra Tanrı kutsal topraklara indi. Cebrail'e bu dünyanın dört köşesinden toprak getirmesini emretti. İkinci olarak, toprak, su, ateş ve hava getirtti. Bütün bunlardan Adem'i yarattı ve kendi gücüyle ona ruh verdi. Cebrail'e Adem'in cennete girmesine izin vermesini ve oradaki bütün ağaçların meyvelerini yiyebileceğini fakat buğday yememesi gerektiğini emretti.

18—Yüzyıl sonra Melek Tavus Tanrıya dedi ki: "Adem nasıl çoğalacak ve soyu nerededir?" Tanrı ona dedi ki: "Meseleyi ve gereğini yerine getirmeyi sana bırakıyorum." Melek Tavus Adem'e gelip dedi ki: "Buğday yedin mi?" Adem: "Hayır Tanrı onu bana yasakladığı için yemedim." diye cevap verdi. Tavus, "Ye, o seni iyileştirecek" dedi. Adem buğdayı yedikten hemen sonra karnı şişti ve Melek Tavus onu cenneten çıkardı ve tekrar kendisi cennete döndü.

19—Adem kend ni karnından dolayı ızdırap içinde buldu. Tanrı ona derhal bir kuş gönderdi. Kuş Adem'i gagaladı ve onun için bir delik açtı. Sonra onun sıkıntısını hafifletti.

20—Cebrail Adem'den yüzyıl uzak kaldı. Sonra ağladı ve bundan dolayı yüzlerce yıl üzüldü.

21—Bu sırada Tanrı, Cebrail'e, Havva'yı yaratmasını emretti. Cebrail geldi ve Adem'in sol kotluk altından Havva'yı yarattı.

22—Melek Tavus daha sonra bizim mezhep için ve eski Asurluların krallarının yanı sıra krallar olan Nasruh, Kamus, Artimus için yeryüzüne indi. Onun ardından 1. Sabur olmak üzere iki kralımız oldu. 1. ve 2. Sabur'un hükümdarlığı 150 yıl sürdü. Çağımıza dek reislerimiz onların soyundan gelmiştir.

23—Kinimiz dört krala karşı yönelmiştir.

24—Aşağıdakiler bize yasaklanmıştır: Marul, çünkü adı, Tanrımız Alhasyah'a benzer. Fasulye, koyu mavi renk ve ilahımız Jonas'a aşırı sevgimizden dolayı balık yemeyiz. Ceylan etini de ilahlarımızdan birinin

yarattığı olduğundan yemeyiz. Şeyh ve müritleri Melek Tavus'a olan tapınma hatırına horoz etini yemezler. Melek Tavus, yukarıda bahsedilen yedi tanrıdan biridir. Çünkü onun şekli horoz tasviridir. Bize, ayakta su içmek, otururken pantolon giymek, tuvalette konuşmak ve genel hamamlarda yıkanmak yasaktır. (Tanrımız olduğundan dolayı) Ne Şeytan kelimesini ne de buna benzeyen başka kelimeleri (Şatt, Şerr gibi) ve Mel'un, la'ana, na'l gibi ve bunlara benzeyen kelimeleri söylemek bize (Yezidilere) yasaktır.

25—Mesih'in (İsa'nın) bu dünyaya gelişinden önce dinimiz putperestlik olarak adlandırılmış ve Yahudiler , Hıristiyanlar, Müslümanlar dinimize karşı çıkmışlardır. Nitekim Perslerde (İranlılarda) aynı şeyi yapmışlardır.

26—Kullarımızdan biri Ahab'tır. O hepimizi kendisine tuhaf gelen bir isimle onu çağırmamızı emretti. Kişiler onu, Tanrı Ahab yada Ba'lzabüb diye çağırdılar. Şimdi aramızda Pirbub olarak adlandırılır.

27—Babil'de adı Buhtunasar (Arapça ismi Nabucadnezar olan Babil kralı) olan bir kralımız vardı. İran'da Ahşuparaş (Ahasverus), İstanbul'da Agriqalus (Agricola) vardı.

28—Yeryüzü ve göklerin yaratılışından önce Tanrı yukarıda denizi yarattı. Kendisi için bir gemi yapıp onunla kendini eğlendirmek için denizler ortasında yolculuk etti.

29—Kendine bir inci yarattı ve ona kırk yıl hükümdarlık etti. Sonra inciye kızdı ve onu parçaladı.

30—O ne büyük sır! İncinin gürültüsünden dağlar, velvelesinden tepeler, dumanından gökyüzü hasıl oldu. Sonra Tanrı cennete çıktı. Orayı güçlendirdi ve destek olmaksızın sağlamlaştırdı.

31—Tanrı daha sonra bir anahtarla yeryüzünü kapadı. Sonra eline kalem aldı ve onunla bütün yaratıkları yazmaya başladı.

32—Sonra, Tanrı kendi ışığından ve cevherinden altı ilah yarattı. Onların yaratılışı, tıpkı bir insanın bir lambadan diğerini aydınlatması gibi meydana geldi.

33—Sonra ilk ilah ikincisine dedi ki: "Ben semayı yarattım. Fakat sen göğe git ve bir şey yarat." O da gidip güneş oldu. Üçüncü gitti ay oldu. Dördüncü ilah ufuğu yarattı. Beşincisi sabah yıldızı oldu ve altıncısı da havayı yarattı.

Aslında Yezidilerin kutsal kitapları olarak bilinen Kitab-ı Celve ve Mushaf-ı Reş'in kesin olarak kime ait oldukları bilinmemektedir. "Şeyh Adi